

Sygn. akt III AUa 497/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Ireneusz Lejczak (spr.)

Sędziowie: SSA Stanisława Kubica

SSA Barbara Staśkiewicz

Protokolant: Robert Purchalak

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2016 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku **B. G.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.**

o nauczycielskie świadczenie kompensacyjne

na skutek apelacji B. G.

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 22 lutego 2016 r. sygn. akt IX U 56/16

zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z 4 grudnia 2015 roku w ten sposób, że przyznaje wnioskodawczyni B. G. prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego poczynając od dnia 22 października 2015 roku.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 22 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IX Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie wnioskodawczyni B. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 4 grudnia 2015 r., w której odmówiono wnioskodawczyni prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

B. G., urodzona w (...) r., w 2013 r. ukończyła 55 lat. W dniu 22 października 2015 r. złożyła w organie rentowym wniosek o nauczycielskie świadczenie kompensacyjne.

W dacie złożenia wniosku B. G. posiadała wymagany przepisami (art. 4 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych) co najmniej 30 letni staż ubezpieczeniowy (udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe), w tym 20 lat wykonywania pracy w jednostkach o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć.

Ostatnim pracodawcą B. G., w okresie od 13 czerwca 2011 r. do 31 lipca 2011 r., było Przedszkole Nr (...). Do rozwiązania stosunku pracy doszło w dniu 31 lipca 2011 r. z uwagi na upływ czasu na jaki umowa została zawarta.

Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawczyni jest nieuzasadnione.

Sąd Okręgowy wskazał, że koniecznym warunkiem do nabycia świadczenia kompensacyjnego było rozwiązanie przez wnioskodawczynię stosunku pracy z jej inicjatywy lub w sytuacji określonej w art. 20 ust. 1, 5c i 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.), która dotyczy likwidacji szkoły i przeniesienia nauczyciela w stan nieczynny.

Językowa wykładnia sformułowania „rozwiązali stosunek pracy” wskazuje jednoznacznie na działanie zainicjowane i wychodzące ze strony nauczyciela jako pracownika danej placówki oświatowej. Takim działaniem, zdaniem Sądu, nie jest ustanie stosunku pracy z upływem czasu, na który był zawarty, w trybie art. 30 § 1 pkt 4 k.p. Stosunek pracy, istniejący na podstawie umowy o pracę na czas określony, ulega rozwiązaniu bez ingerencji stron, na mocy wskazanego przepisu Kodeksu pracy, w związku z treścią umowy (okresem na jaki została zawarta).

W ocenie Sądu Okręgowego art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych dotyczy przypadków, kiedy to nauczyciel składa oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy o pracę, czy też wniosek o rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron. Brak jest, zdaniem Sądu, podstaw do uznania za rozwiązanie stosunku pracy przez nauczyciela w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych przypadku kiedy rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło na skutek upływu czasu, na jaki zawarto umowę.

Z tych też względów Sąd nie uwzględnił odwołania wnioskodawczyni i orzekł jak w sentencji wyroku, w oparciu o treść powołanych przepisów prawa w związku z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżyła wnioskodawczyni, podnosząc, że w jej ocenie spełniła wszystkie warunki do nabycia nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Nadto podniosła, że stosunek pracy został rozwiązany z jej inicjatywy, gdyż nie przedłużyła umowy o pracę zawartej na czas określony, jako nauczyciel w Przedszkolu Nr (...) we W..

Wskazując na powyższe wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie jej nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni jest zasadna.

W niniejszej sprawie spór koncentruje się wyłącznie na kwestii spełniania przez wnioskodawczynię ustawowej przesłanki wynikającej z art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, to jest przesłanki rozwiązania stosunku pracy. Niezwykle spornym bowiem było, iż wnioskodawczyni spełnia warunki wieku z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy i stażu zarówno szczególnego, jak i ogólnego, z art. 4 ust 1 pkt 2 ustawy.

Jak ustalił Sąd Okręgowy stosunek pracy wnioskodawczyni z Przedszkolem Nr (...) we W. uległ rozwiązaniu w dniu 31 lipca 2011 r. na podstawie art. 30 § 1 pkt 4 k.p., to jest z upływem czasu, na który umowa o pracę została zawarta. W ocenie Sądu Okręgowego taki tryb rozwiązania stosunku pracy nie jest zgodny z wymogiem zakreślonym w art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, wobec czego wnioskodawczyni nie przysługuje sporne świadczenie.

Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska zaprezentowanego w uzasadnieniu Sądu Okręgowego i podziela w całości pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 grudnia 2013 r. (III UK 9/13) gdzie Sąd Najwyższy przyjął,

że przesłanka określona w art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, warunkująca nabycie prawa do tego świadczenia, stanowiąca o konieczności rozwiązania umowy o pracę przez nauczyciela, zostaje spełniona także w przypadku rozwiązania terminowej umowy o pracę wskutek upływu czasu na jaki była zawarta..

Sąd Najwyższy podkreślił, że za uznaniem, że ustanie umowy terminowej jest przykładem rozwiązania umowy o pracę świadczy fakt usytuowania przez ustawodawcę tej regulacji w oddziale 2 działu drugiego Kodeksu pracy, poświęconym rozwiązaniu umowy o pracę, a nie w oddziale 7 tego działu, traktującym o wygaśnięciu umowy o pracę. Sąd Najwyższy wskazał, że ustanie stosunku pracy przez ustanie umowy terminowej w przypadkach wskazanych art. 30 § 1 i 2 Kodeksu pracy jest następstwem woli stron, odnoszącej się do określonego czasu trwania zawieranej umowy. Można zatem w konsekwencji przyjąć, że jest to pewna odmiana porozumienia rozwiązującego, które nie stanowi odrębnej czynności ukierunkowanej wyłącznie na spowodowanie zakończenia stosunku pracy, ale jest elementem czynności prawnej, która ma na celu nawiązanie stosunku pracy z jednoczesnym określeniem granic czasowych tego stosunku prawnego, a więc z wskazaniem zdarzenia, które powoduje jego rozwiązanie.

Sąd Najwyższy podkreślił, że za przyjęciem takiego stanowiska przemawia także wykładnia językowa i systemowa art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy. Wskazał, że ustawodawca nie zdefiniował w powołanej ustawie pojęcia rozwiązania stosunku pracy, ani też wchodzących w grę trybów rozwiązania. Dlatego też należało się odwołać do ogólnych zasad prawa pracy. W związku z tym rozwiązanie stosunku pracy przez nauczyciela ma miejsce nie tylko wtedy, gdy następuje w drodze jednostronnego oświadczenia woli pracownika (za wypowiedzeniem lub bez wypowiedzenia), ale także we wszystkich sytuacjach, gdy wola nauczyciela jest częścią składową czynności rozwiązującej ten stosunek. Nawiązując do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2013 r. (II UK 205/12) Sąd Najwyższy w analizowanym wyroku z dnia 11 grudnia 2013 r. (III UK 9/13 niepubl.) zgodził się, że redakcja wyżej wymienionego przepisu wskazuje na konieczną aktywność nauczyciela w sferze rozwiązania stosunku pracy (por. II UK 205/12). Jednak zdaniem Sądu Najwyższego, o aktywności tej świadczy nie tylko oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy o pracę, czy też wniosek o rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron, ale również oświadczenie woli nauczyciela o zawarciu terminowej umowy o pracę, które zawiera w sobie jednocześnie wskazanie zdarzenia powodującego rozwiązanie stosunku pracy.

Sąd Apelacyjny przychylił się do wykładni zwartej w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2013 r. i podzielił przytoczoną tam argumentację. Ponadto należy zauważyć, że Sąd Najwyższy w dniu 27 kwietnia 2016 r. w sprawie sygn. akt III PZP 1/16 podjął uchwałę w składzie 7 sędziów, w której wyraźnie potwierdził słuszność powyższych rozważań, wskazując, że warunek rozwiązania stosunku pracy wymagany do nabycia nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego (art. 4 ust. 1 pkt 3) jest spełniony w przypadku, gdy umowa o pracę rozwiązuje się z upływem czasu, na który była zawarta.

Reasumując, skoro warunek rozwiązania stosunku pracy z art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy jest spełniony również w sytuacji rozwiązania umowy o pracę z upływem czasu, na który została zawarta, to tym samym wnioskodawczyni spełnia wszystkie warunki do nabycia nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSA Barbara Staśkiewicz SSA Ireneusz Lejczak SSA Stanisława Kubica

R.S.